

Sygn. akt III AUa 254/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz (spr.)
Sędziowie:	SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska SA Małgorzata Pasek
Protokolant: sekretarz sądowy Krzysztof Wiater	

po rozpoznaniu w dniu 31 października 2017 r. w Lublinie

sprawy T. P.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o prawo do emerytury rolniczej

na skutek apelacji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 20 stycznia 2017 r. sygn. akt VIII U 2194/14

oddala apelację.

Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Małgorzata Pasek

III AUa 254/17

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzją z dnia 13 października 2014 r., odmówił T. P. prawa do emerytury rolniczej na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 1403 ze zm.),, ponieważ wnioskodawca nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej albowiem jego małżonka jest współwłaścicielem gospodarstwa rolnego.

Od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Lublinie wniósł T. P., domagając się jej zmiany przez ustalenie prawa do emerytury rolniczej.

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 20 stycznia 2017 roku zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił T. P. prawo do emerytury rolniczej od dnia(...).

Sąd Okręgowy ustalił, że T. P., urodzony w dniu (...), w dniu 30 września 2014 r. złożył wniosek o emeryturę rolniczą. Wnioskodawca udowodnił 124 kwartały okresów ubezpieczenia.

Rozpoznając wniosek o emeryturę organ rentowy w decyzji z dnia 13 października 2014 r. wskazał, iż odmawia ustalenia prawa do emerytury z uwagi na to, iż małżonka wnioskodawcy jest współwłaścicielką gospodarstwa rolnego, w związku z czym, w ocenie organu rentowego brak jest podstaw do uznania, że wnioskodawca zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej.

T. P. oraz B. P. formalnie pozostają w związku małżeńskim, natomiast faktycznie małżonkowie od kilkunastu lat pozostają w separacji. Wnioskodawca mieszka w miejscowości K., jego żona, w K. K.. B. P., która jest właścicielką gospodarstwa rolnego położonego w K. K. o powierzchni około 4 ha, od 15-tu lat wyjeżdża okresowo do pracy we Włoszech. Wnioskodawca mieszka w odległości około 4 km od w/w gospodarstwa. Powyższe gospodarstwo uprawia M. B. (1) - rodzony brat B. P..

Na podstawie wyroku z dnia 28 lutego 2002 r. Sądu Rejonowego w Chełmie III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich z dniem 14 lutego 2002 r. została zniesiona wspólność ustawowa majątkowa wynikająca ze związku małżeńskiego zawartego w dniu 13 sierpnia 1994 r. przez T. P. z B. P..

Wnioskodawca posiada działkę o powierzchni 0,24 ha, na której znajduje się garaż, stodoła oraz dom, w którym mieszka wspólnie ze swoim synem oraz bratem. Brat skarżącego pobiera rentę, natomiast syn pracuje w C. na budowie. T. P. utrzymuje się z pomocy opieki społecznej.

Wnioskodawca w 2013 r. oraz w 2014 r. należące do niego grunty rolne położone w K., o powierzchni 1,58 ha oraz 1,30 ha sprzedał K. D. i obecnie nie posiada żadnych gruntów rolnych. Przed zawarciem przedmiotowych umów notarialnych sprzedaży powyższych gruntów K. D. przez okres około 5 lat użytkował je w ramach umowy dzierżawy.

Ubezpieczony od momentu zawarcie tych umów dzierżawy jak i obecnie nie prowadzi działalności rolniczej na swojej posesji oraz na innych nieruchomościach, nie posiada żadnych maszyn rolniczych oraz żadnego inwentarza żywego.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów oraz zeznań wnioskodawcy i świadków K. D. i M. B. (2), które uznał za wiarygodne.

Sąd Okręgowy orzekł, że stosownie do treści art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2016 r., poz. 277 t.j.), emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu rolnikowi, który osiągnął wiek emerytalny wynoszący dla mężczyzn 60 lat, podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 30 lat oraz zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej.

T. P. osiągnął wiek 60 lat oraz podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 30 lat. W przedmiotowym stanie faktycznym sporna była wyłącznie okoliczność, czy wnioskodawca zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej.

Zgodnie z art. 28 ust. 4 cytowanej ustawy, uznaje się, że emeryt lub rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego, nie uwzględniając:

1) gruntów wydzierżawionych, na podstawie umowy pisemnej zawartej co najmniej na 10 lat i zgłoszonej do ewidencji gruntów i budynków, osobie niebędącej:

a) małżonkiem emeryta lub rencisty,

- b) jego zstępnym lub pasierbem,
 - c) osobą pozostającą z emerytem lub rencistą we wspólnym gospodarstwie domowym,
 - d) małżonkiem osoby, o której mowa w lit. b lub c;
- 2) gruntów trwale wyłączonych z produkcji rolniczej na podstawie odrębnych przepisów, w tym zalesionych gruntów rolnych;
- 3) gruntów i działów specjalnych należących do małżonka, z którym emeryt lub rencista zawarł związek małżeński po ustaleniu prawa do emerytury lub renty rolniczej z ubezpieczenia;
- 4) własności (udziału we współwłasności) nieustalonej odpowiednimi dokumentami urzędowymi, jeżeli grunty będące przedmiotem tej własności (współwłasności) nie znajdują się w posiadaniu rolnika lub jego małżonka.

Z treści art. 6 pkt 1 cytowanej ustawy wynika, iż ilekroć w ustawie jest mowa o rolniku, należy odnieść to pojęcie do pełnoletniej osoby fizycznej, zamieszkującej i prowadzącej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek, działalność rolniczą w pozostającym w jej posiadaniu gospodarstwie rolnym, w tym również w ramach grupy producentów rolnych, a także osobę, która przeznaczyła grunty prowadzonego przez siebie gospodarstwa rolnego do zalesienia.

Sąd Okręgowy wskazał, że w orzecznictwie dominuje pogląd, że przesłanką stosowania przepisu art. 28 ust. 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, jest prowadzenie działalności rolniczej, nie jest nią natomiast samo posiadanie lub dysponowanie własnością gospodarstwa. Oceniając więc fakt zaprzestania działalności rolniczej brać należy pod uwagę faktyczne wykonywanie tej działalności przez ubezpieczonego, a nie fakt posiadania gospodarstwa rolnego czy też jego wydzierżawienia (III AUa 255/09, Lex Nr 577605, Apel.-W-wa 2009/4/20, wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 20 marca 2014 r., sygn. akt III AUa 2233/13, Legalis numer 1360707.).

Jak wykazało postępowanie dowodowe przeprowadzone w sprawie, wnioskodawca w dniu złożenia wniosku o emeryturę rolniczą nie prowadził działalności rolniczej. T. P. oraz B. P. wprawdzie formalnie pozostają w związku małżeńskim, rzeczywiście natomiast małżonkowie od kilkunastu lat pozostają w separacji faktycznej i mają zniesioną wspólność ustawową majątkową z dniem 14 lutego 2002r. B. P., co prawda jest właścicielką gospodarstwa rolnego o powierzchni około 4 ha, niemniej jednak nie prowadzi działalności rolniczej gdyż przebywa poza granicami kraju, sporadycznie przyjeżdżając do Polski. W świetle przeprowadzonego postępowania dowodowego nie sposób uznać aby sam fakt pozostawania skarżącego w związku małżeńskim, automatycznie oznaczał, że wnioskodawca prowadzi działalność rolniczą na wskazanych przez organ rentowy gruntach. Sąd Okręgowy powołał się na pogląd Sądu Apelacyjnego w Białymstoku zawarty w orzeczeniu z dnia 3 października 2012 r. zgodnie z którym „fakt pozostawania w związku z małżeńskim z osobą prowadzącą gospodarstwo rolne nie może w sposób automatyczny przesądzać o prowadzeniu działalności rolniczej” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 3 października 2012 r., sygn. akt III AUa 46/12, Legalis numer 715081).

Wobec ustalenia, iż ubezpieczony faktycznie nie prowadzi działalności rolniczej, stwierdzić należy, iż T. P. spełniła wszystkie warunki niezbędne do przyznania mu prawa do emerytury rolniczej. Zasadnym jest więc ustalenie wnioskodawcy prawa do tego świadczenia od miesiąca w którym złożył wniosek w tym względzie, tj. od dnia(...).

Od tego wyroku apelację wniósł organ rentowy – Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucał wadliwość podstawy faktycznej będącej wynikiem naruszenia przepisów art.28 ust.4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny nie stwierdza wadliwości w ocenie materiału dowodowego ani zarzucanego naruszenia przepisów prawa materialnego. Stan faktyczny ustalony w sprawie był bezsporny – wnioskodawca nie prowadzi działalności rolniczej, a jedynie jego małżonka, z którą wnioskodawca jest w separacji pozostaje właścicielem nieruchomości rolnej. Spór sprowadza się do interpretacji pojęcia „zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej” jako przesłanki uzyskania prawa do emerytury rolniczej w niższym wieku emerytalnym.

Przepis art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jedn. Dz.U. z 2016 roku, poz.277) należy interpretować w powiązaniu z art. 6 pkt 1 i 3 ustawy, w którym podmiotem ubezpieczenia nie jest właściciel lub posiadacz gospodarstwa rolnego, lecz wyłącznie osoba prowadząca działalność rolniczą w posiadanym gospodarstwie rolnym.

Wbrew zarzutom apelacji Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i ocenił materiał dowodowy zgodnie z zasadami proceduralnymi, nie przekraczając granic określonych w art.233 § 1 KPC. W uzasadnieniu wyroku Sąd odniósł się do wszystkich kwestii mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy i ocenił zasadność odwołania na podstawie powołanych przepisów z przytoczeniem ich treści i poglądów Sądu Najwyższego, przy czym ustosunkował się również do argumentacji organu rentowego zawartej w zaskarżonej decyzji i odpowiedzi na odwołanie.

Sąd Apelacyjny w całej rozciągłości podziela zarówno ustalenia faktyczne, jak i wnioski prawnicze zawarte w motywach zaskarżonego wyroku. W tej sytuacji nie zachodzi potrzeba ich powtarzania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 22 kwietnia 1997 roku II UKN 61/97 – OSNAPiUS 1998/3/104, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 roku I PKN 339/98 – OSNAPiUS 1998/24/776). Podnieść należy dodatkowo, że skarżący argumentami przytoczonymi w apelacji w żaden sposób nie podważył zasadności stanowiska Sądu pierwszej instancji. Apelacja zawiera bowiem jedynie własną ocenę faktów odmienną od przyjętej przez Sąd Okręgowy oraz interpretację przepisów nieznajdująca uzasadnienia w utrwalonym orzecznictwie sądów powszechnych i Sądu Najwyższego.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenia faktyczne i argumentację prawną Sądu Okręgowego i przyjmuje za własną. W tej sytuacji nie zachodzi potrzeba ich ponownego przytaczania.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny na mocy art.385 KPC orzekł, jak w sentencji.